

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/29/2001

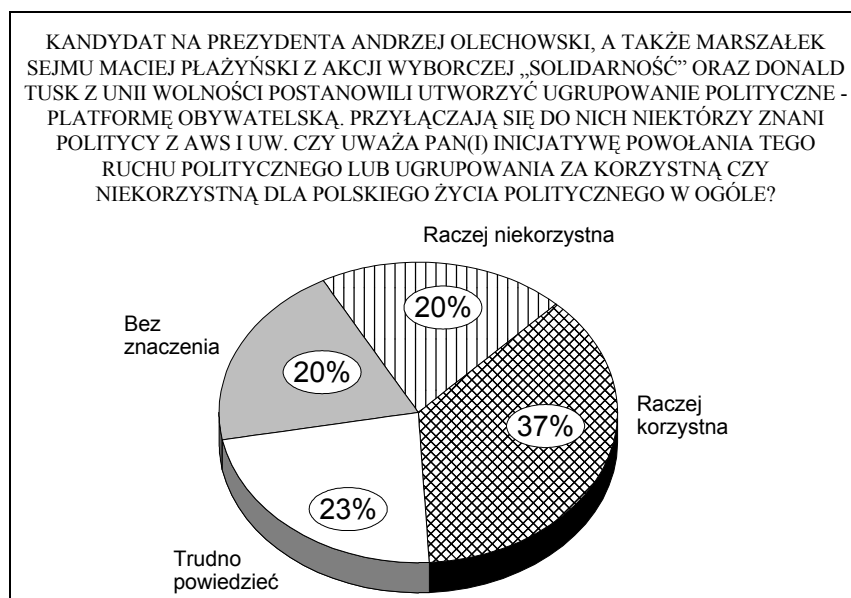
REAKCJE NA UTWORZENIE PLATFORMY OBYWATELSKIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Niemal dwie piąte społeczeństwa uważa, że utworzenie Platformy Obywatelskiej będzie miało korzystny wpływ na jakość życia politycznego w Polsce.

- ◆ Mniej optymistyczne są przewidywania skutków powołania nowego bloku wyborczego dla prawej strony sceny politycznej. Co trzeci respondent (32%) ocenia, iż utworzenie PO odbije się niekorzystnie na polskiej prawicy, co czwarty zaś (27%) uważa, że będzie to dla niej korzystne. Inicjatywę powołania PO najczęściej uznają za niekorzystną dla prawicy osoby o lewicowych poglądach politycznych (41%). Tymczasem sami zainteresowani, czyli respondenci o orientacji prawicowej, częściej mówią o korzystnych zmianach dla siebie po utworzeniu PO (40%) niż o zagrożeniach czy niekorzystnych skutkach (32%).
- ◆ Ponad dwie piąte ankietowanych (44%) negatywnie ocenia decyzję polityków, którzy opuścili lub opuszczają swoje dotychczasowe ugrupowania i przystępują do Platformy Obywatelskiej, natomiast co trzeci badany (33%) nie ma zastrzeżeń do osób zmieniających przynależność partyjną. Najbardziej wyrozumieli są w tym względzie potencjalni wyborcy PO, którzy w większości (70%) akceptują takie postępowanie.

Pojawienie się na polskiej scenie politycznej Platformy Obywatelskiej (PO) wzbudza wiele emocji. Jedni spoglądają z nadzieją na jej twórców licząc - w zależności od poglądów - na zmiany i poprawę sytuacji w kraju lub przesunięcie politycznego wahadła z powrotem nieco w prawo. Inni uważają tę inicjatywę za kontrowersyjną. Zmiana przez polityków swej dotychczasowej przynależności organizacyjnej i przechodzenie (niekiedy łącznie z lokalami i sprzętem biurowym) do PO rodzi pytanie o lojalność polityczną, a także jej granice. Jako inicjatywa naruszająca *status quo* i błyskawicznie uzyskująca popularność Platforma Obywatelska jest przedmiotem krytyki, a głosy niewróżące jej powodzenia dochodzą z różnych stron sceny politycznej. Jednocześnie sondażowa popularność tej inicjatywy skłania pozostałe ugrupowania do przemyśleń i zmian zarówno w swych propozycjach programowych, jak i w stylu działania. W lutowym sondażu¹ zapytaliśmy respondentów o ocenę skutków powołania Platformy Obywatelskiej. Interesowało nas także, jak społeczeństwo ocenia polityków zmieniających barwy partyjne i przechodzących do tej organizacji. Na początku jednak przyjrzelśmy się zwolennikom nowego ugrupowania.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (129) przeprowadzono w dniach 2-6 lutego 2001 roku na 1077-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

POTENCJALNY ELEKTORAT PLATFORMY OBYWATELSKIEJ

Według naszego lutowego sondażu, Platforma Obywatelska mogłaby liczyć na 16% głosów potencjalnych uczestników wyborów. Inicjatywa ta znajduje najwięcej zwolenników w grupach społecznych, do których adresuje swoje najważniejsze hasła programowe. Popierają ją przede wszystkim przedsiębiorcy i inne osoby pracujące na własny rachunek (36%), zdecydowanie częściej niż pozostali chce na nią głosować także kadra kierownicza i inteligencja (26%). Natomiast relatywnie najrzadziej opowiadają się za nią robotnicy niewykwalifikowani (5%), renciści oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (po 8%).

Chęć poparcia dla PO jest tym częstsza, im wyższe wykształcenie ankietowanych. Wśród osób z wykształceniem podstawowym głosowanie na nią zapowiada tylko co dwudziesty potencjalny wyborca (5%), natomiast w grupach mających wykształcenie średnie i wyższe - więcej niż co piąty (odpowiednio 20% i 29%). Popularność PO związana jest także z osiąganiem wyższych niż przeciętne dochodów na osobę w rodzinie. W grupie zarabiających ponad 550 zł *per capita* do głosowania na PO skłania się co piąta osoba (21%), podczas gdy wśród najuboższych tylko co dwunasta (8%). Platforma cieszy się poparciem większym niż średnie także wśród mieszkańców największych aglomeracji (23%) oraz miast średniej wielkości - liczących od 20 do 100 tys. ludności (22%). Popierają ją również osoby w wieku od 45 do 54 lat (20%), natomiast relatywnie najmniej zwolenników PO można znaleźć w grupach najstarszych i najmłodszych respondentów (odpowiednio 11% i 13%), *notabene* są to najczęściej ci, którzy nie mają sprecyzowanych sympatii politycznych.

Jeśli chodzi o poglądy polityczne, to Platformę Obywatelską w podobnym stopniu popierają osoby o centrowej (29%) i prawicowej (28%) orientacji. Dane, które już publikowaliśmy², wskazują, że potencjalny elektorat PO składa się w podobnym stopniu z dotychczasowych zwolenników UW (29%) i AWS (27%). Co jedenasty obecny sympatyk PO (9%) przed miesiącem głosowałby na SLD, a co dwudziesty (5%) na UP, tylko 1%

² Patrz komunikat z badań CBOS „Preferencje partyjne w lutym (kto głosuje na Platformę Obywatelską)”, luty 2001.

wywodzi się z elektoratu PSL. W razie nieobecności PO na naszej scenie politycznej 15% wyborców nie wiedziałoby, na kogo głosować, a dalsze 7% w ogóle nie poszłoby na wybory. Wśród zadeklarowanych uczestników głosowania, którzy przed miesiącem nie wiedzieli, na kogo głosować, w lutym jedna piąta (20%) poparłaby PO.

Zwolennicy PO rekrutują się przede wszystkim z grona zeszłorocznych wyborców Andrzeja Olechowskiego (54%). Więcej niż co czwarty sympatyk PO w wyborach prezydenckich głosował na Aleksandra Kwaśniewskiego (27%), a co dziewiąty (11%) poparł Mariana Krzaklewskiego.

Mówiąc (i procentując) inaczej można stwierdzić, że 62% wyborców Andrzeja Olechowskiego z 2000 roku popiera obecnie PO, podczas gdy 21% jego ówczesnego elektoratu dziś oddałoby swój głos na UW. Spośród wyborców Aleksandra Kwaśniewskiego większość wybrałaby obecnie głosowanie na SLD, a zdecydowanie mniej - na PSL i PO. Z kolei osoby głosujące w zeszłym roku na Mariana Krzaklewskiego obecnie poparłyby przede wszystkim AWS, a znacznie rzadziej - PO.

Tabela 1

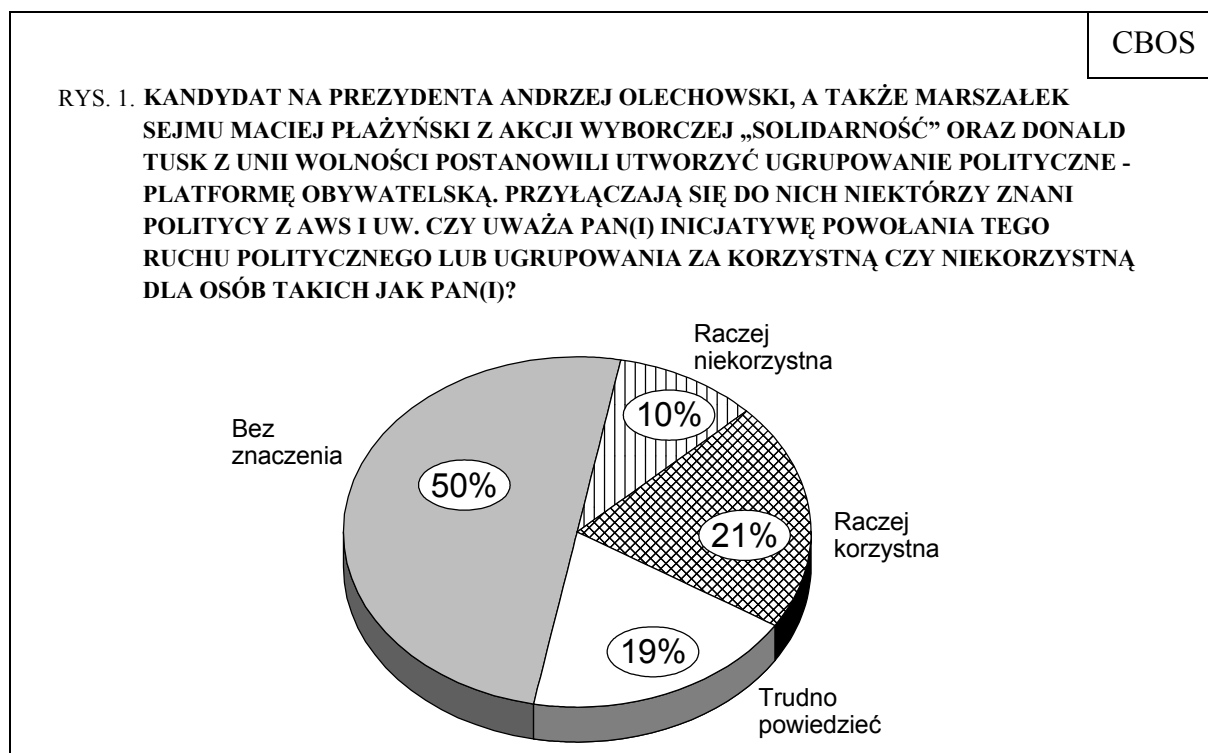
Obecne potencjalne elektoraty	Elektoraty z wyborów prezydenckich w 2000 roku		
	Respondenci głosujący na:		
	Aleksandra Kwaśniewskiego N=371	Andrzeja Olechowskiego N=78	Mariana Krzaklewskiego N=59
	w procentach		
AWS	1	5	53
PO	7	62	17
PSL	11	0	3
SLD	56	5	10
UP	5	1	0
UW	4	21	5
Pozostałe	6	2	6
Niezdecydowani	10	4	6
	100	100	100

W wyborach parlamentarnych w 1997 roku obecni sympatycy PO głosowali (według swych deklaracji) przede wszystkim na AWS (48%) oraz UW (33%); co dwudziesty (5%) oddał wówczas swój głos na SLD.

PLATFORMA OBYWATELSKA JAKO NOWA INICJATYWA NA NASZEJ SCENIE POLITYCZNEJ

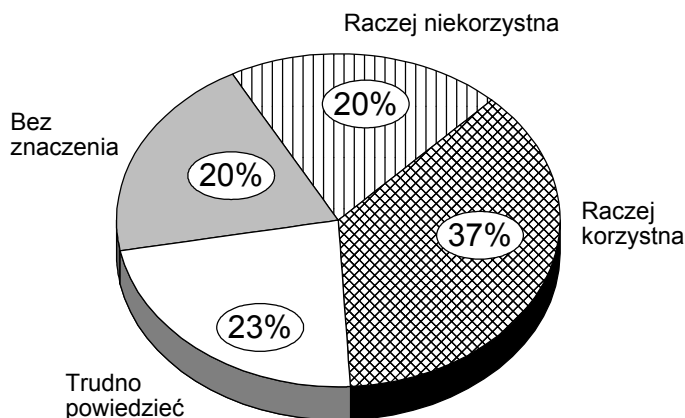
- KORZYŚCI CZY STRATY?

Co piąty badany pozytywnie ocenia utworzenie Platformy Obywatelskiej i sądzi, że powołanie do życia tej organizacji politycznej będzie korzystne także dla zwykłych obywateli. Jednak połowa ankietowanych uważa, iż dla ludzi im podobnych utworzenie Platformy nie będzie miało większego znaczenia, co dziesiąty zaś sądzi nawet, że inicjatywa ta będzie miała dla zwykłych ludzi niekorzystne skutki.

Więcej respondentów - blisko dwie piąte - dostrzega w utworzeniu PO możliwość poprawy jakości naszego życia politycznego. W sumie jednak także oceny politycznych korzyści płynących z powołania PO nie są jednoznaczne - zbliżony odsetek ankietowanych uznaje, że fakt ten nie będzie miał dla naszego życia politycznego większego znaczenia lub będzie dla niego niekorzystny.

RYS. 2. KANDYDAT NA PREZYDENTA ANDRZEJ OLECHOWSKI, A TAKŻE MARSZAŁEK SEJMU MACIEJ PŁAŻYŃSKI Z AKCJI WYBORCZEJ „SOLIDARNOŚĆ” ORAZ DONALD TUSK Z UNII WOLNOŚCI POSTANOWILI UTWORZYĆ UGRUPOWANIE POLITYCZNE - PLATFORMĘ OBYWATELSKĄ. PRZYŁĄCZAJĄ SIĘ DO NICH NIEKTÓRZY ZNANI POLITYCY Z AWS I UW. CZY UWAŻA PAN(I) INICJATYWĘ POWOŁANIA TEGO RUCHU POLITYCZNEGO LUB UGRUPOWANIA ZA KORZYSTNĄ CZY NIEKORZYSTNĄ DLA POLSKIEGO ŻYCIA POLITYCZNEGO W OGÓLE?

Opinie w tej sprawie są najsilniej związane, co oczywiste, z preferencjami partyjnymi badanych. Wśród sympatyków PO ponad cztery piąte (85%) uważa, że pojawienie się popieranej przez nich inicjatywy jest korzystne dla życia politycznego w Polsce. Mniej entuzjastyczne są oceny pozostałych respondentów - relatywnie najczęściej o możliwych korzyściach mówią jeszcze wyborcy AWS (47%). W gronie sympatyków UW, partii najbardziej zagrożonej pojawieniem się nowego liberalno-konserwatywnego ugrupowania, odwołującego się do podobnego segmentu wyborców, zdania są podzielone: ponad dwie piąte (43%) spodziewa się korzyści z utworzenia PO i niemal tyle samo (41%) przewiduje straty. Pozostałe osoby aktywne politycznie mają opinie mniej wyrobione, choć częściej postrzegają tę inicjatywę pozytywnie niż negatywnie. Wśród wyborców SLD, PSL i UP dominuje pogląd, że pojawienie się Platformy może korzystnie wpłynąć na nasze życie polityczne. Najmniej wyrobioną opinię na temat utworzenia PO mają osoby o niesprecyzowanych sympatiach i bierne politycznie, jednak i w tych grupach nieco częściej można spotkać reakcje pozytywne niż negatywne.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania Platformy Obywatelskiej za korzystną czy niekorzystną dla polskiego życia politycznego ?			
	Za korzystną	Za niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	85	5	7	3
AWS	47	25	10	18
UW	43	41	10	6
SLD	36	25	23	17
PSL	32	23	29	17
UP	32	27	24	17
Pozostałe	36	39	7	17
Niezdecydowani	24	14	34	29
Niegłosujący	27	17	21	35

Mniej optymistyczne są przewidywania dotyczące skutków powołania nowego bloku wyborczego dla prawej strony sceny politycznej. Nieznacznie większy odsetek respondentów ocenia, iż utworzenie PO odbije się niekorzystnie na polskiej prawicy (32%), niż uważa, że będzie to dla niej korzystne (27%). Jest przy tym interesujące, że pesymistyczne spojrzenie na skutki powołania PO dla prawicy pojawia się tym częściej, im poglądy oceniającego są dalsze od prawicy. Inicjatywę powołania PO najczęściej uznają za niekorzystną dla prawicy osoby deklarujące lewicowe poglądy polityczne. Tymczasem sami zainteresowani, czyli osoby o orientacji prawicowej, choć nie są jednomyślni, częściej mówią o korzystnych zmianach dla siebie po utworzeniu PO niż o zagrożeniach czy niekorzystnych skutkach.

Inaczej wygląda układ opinii, jeśli chodzi o wpływ powołania Platformy na lewą stronę sceny politycznej. Osoby o poglądach prawicowych wyraźnie częściej niż identyfikujący się z lewicą uważają, że powołanie PO będzie miało niekorzystne skutki dla lewicy. Można przypuszczać, że prawicowi respondenci mają tu na uwadze przede wszystkim obecną popularność tej opcji politycznej (oraz reprezentującego ją ugrupowania) i oczekują, iż nowa inicjatywa będzie w stanie odebrać jej nieco głosów. Mimo iż osoby o poglądach lewicowych nie widzą tak wyraźnie tego zagrożenia, zarówno w tej grupie, jak i wśród ogółu

badanych dominuje opinia o niekorzystnych skutkach utworzenia PO dla lewicy w Polsce. W sumie jednak dwie piąte badanych jest zdania, że fakt ten nie będzie miał znaczenia dla lewicy lub przyniesie jej korzyści.

Tabela 3

Kandydat na prezydenta Andrzej Olechowski, a także marszałek Sejmu Maciej Płażyński z Akcji Wyborczej Solidarność oraz Donald Tusk z Unii Wolności postanowili utworzyć ugrupowanie polityczne - Platformę Obywatelską. Przyłączają się do nich niektórzy znani politycy z AWS i UW. Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania tego ruchu politycznego lub ugrupowania za korzystną czy niekorzystną dla:				
	raczej korzystną	raczej niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć
w procentach				
- polskiej prawicy				
Ogół respondentów	27	32	14	27
Osoby o poglądach prawicowych	40	32	9	19
Osoby o poglądach centrowych	26	34	16	24
Osoby o poglądach lewicowych	29	41	13	16
- polskiej lewicy				
Ogół respondentów	20	30	20	30
Osoby o poglądach prawicowych	25	40	14	21
Osoby o poglądach centrowych	19	34	20	28
Osoby o poglądach lewicowych	25	29	28	18

Zrozumiałe, iż najbardziej optymistycznie na skutki utworzenia PO zapatrują się potencjalni wyborcy tego ugrupowania - ponad połowa z nich (53%) oczekuje przede wszystkim korzyści. Warto jednak zauważyć, że prawie jedna trzecia spośród nich (30%) sądzi, iż na razie dla prawicy jako całości w ogólnym bilansie przeważają niekorzystne skutki. Ta krytyczna opinia przeważa wśród zwolenników SLD i PSL, a także wśród wyborców niemających sprecyzowanych sympatii politycznych. Przewidywania elektoratów AWS i UW, choć także raczej sceptyczne niż optymistyczne, nie są już tak jednoznaczne. W opinii zbliżonych liczebnie grup wyborców tych ugrupowań bilans zysków i strat, związany z tworzeniem nowej liberalno-konserwatywnej partii, może być zarówno negatywny, jak i pozytywny.

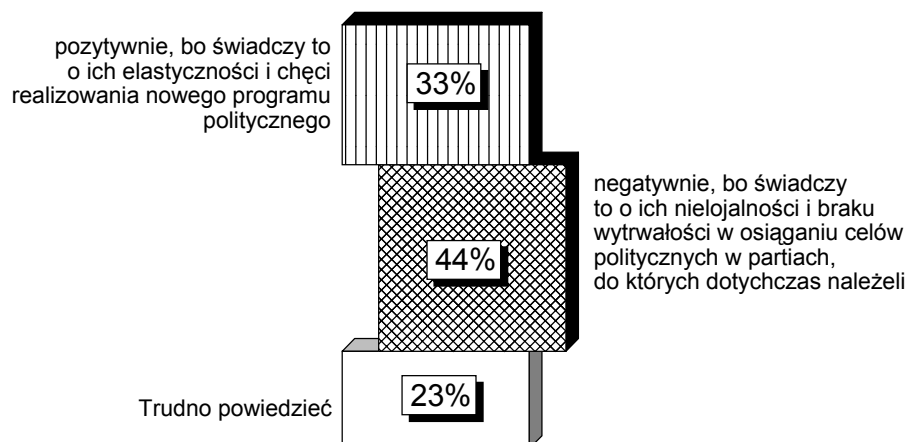
Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania Platformy Obywatelskiej za korzystną czy niekorzystną dla polskiej prawicy ?			
	Za korzystną	Za niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	53	30	6	11
UW	40	44	7	9
AWS	30	32	10	28
UP	29	37	10	24
SLD	26	42	13	18
PSL	23	30	22	25
Pozostałe	30	39	12	19
Niezdecydowani	14	32	16	39
Niegłosujący	22	25	16	37

W historii politycznej III RP kilkakrotnie mieliśmy już do czynienia z przypadkami zmiany przez znanych polityków przynależności organizacyjnej i przechodzenia do konkurencyjnych ugrupowań. Polityczne i życiowe wolty dotyczyły jednak przeważnie pojedynczych polityków. Obecnie sytuacja jest o tyle inna, że do życia zostaje powołana nowa organizacja polityczna, a decyzje o zmianie politycznych barw podejmuje wiele osób. W mediach pojawiały się różne oceny decyzji tych polityków, mówiono o nich publicznie jako o „zbiegach”, zarzucano polityczną niewierność i koniunkturalizm, podawano w wątpliwość ich walory moralne. A jak tego rodzaju krok oceniają Polacy?

Co trzeci badany pozytywnie ocenia decyzje polityków, którzy opuścili lub opuszczają swoje dotychczasowe partie czy ugrupowania i przystępują do PO. Można sądzić, że ta grupa ankietowanych wychodzi z założenia, iż w polityce przynależność organizacyjna nie jest kwestią najważniejszą i w pewnych warunkach politycy mogą przechodzić z jednej partii do drugiej lub zakładać inne ugrupowania, jeśli struktury organizacyjne, w których dotychczas działali, nie umożliwiały im w sposób satysfakcjonujący realizacji ich własnych założeń politycznych. Jednak przeważają ankietowani, którzy sądzą, że także w polityce wierność jest cnotą bezwzględnie obowiązującą, a zmiana przynależności organizacyjnej powinna być traktowana jak skaza na życiorysie polityka, ponieważ świadczy o nielojalności oraz braku wytrwałości w pokonywaniu trudności i dążeniu do wybranych celów.

RYS. 3. JAK PAN(I) OCENIA POLITYKÓW, KTÓRZY ODCHODZĄ OD SWOICH DOTYCHCZASOWYCH PARTII I PRZYSTĘPUJĄ DO PLATFORMY OBYWATELSKIEJ? CZY POLITYKÓW TAKICH OCENIA PAN(I):

Politycy PO przychodzący z innych ugrupowań nie muszą się z tego powodu obawiać negatywnej oceny swoich nowych wyborców. Osoby deklarujące chęć głosowania na Platformę zdecydowanie pozytywnie oceniają ich krok. W odróżnieniu od tej grupy pozostali respondenci, zarówno aktywni, jak i bierni politycznie, raczej krytycznie oceniają ich decyzję. Wśród zwolenników innych liczących się ugrupowań zmianę partyjnych barw najbardziej negatywnie oceniają wyborcy AWS, SLD i PSL. Relatywnie bardziej wyrozumiali są w tym względzie sympatycy UW, ale nawet w tej grupie prawie połowa wyraża dezaprobatę.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Jak Pan(i) ocenia polityków, którzy odchodzą od swoich dotychczasowych partii i przystępują do Platformy Obywatelskiej? Czy polityków takich ocenia Pan(i):		
	pozytywnie	negatywnie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	70	26	5
UP	39	50	11
SLD	37	54	10
UW	33	49	19
AWS	31	60	9
PSL	29	53	18
Pozostałe	22	60	18
Niezdecydowani	27	32	41
Niegłosujący	28	39	33

W sumie najbardziej krytyczni wobec osób zmieniających przynależność partyjną są respondenci o lewicowych poglądach politycznych (52% z nich krytycznie ocenia ten krok) i nieco rzadziej - osoby określające swoje poglądy jako centrowe (49% opinii negatywnych). Natomiast badani o orientacji prawicowej mają zdania podzielone w tej sprawie - ponad dwie piąte z nich (43%) potępia postępowanie polityków odchodzących ze swych macierzystych ugrupowań do PO i tyle samo (43%) uznaje ich zachowanie za zrozumiałe i dopuszczalne.

Akceptacja polityków opuszczających dotychczasowe partie i wstępujących do PO jest tym większa, im wyższe wykształcenie ankietowanych. Krok ten częściej akceptują mieszkańcy największych miast (powyżej 100 tys. ludności), a także osoby młode, do 34 roku życia (w tym szczególnie mające od 25 do 34 lat). W grupach społeczno-zawodowych decyzja ta spotyka się z poparciem przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji, a także uczniów i studentów. Można sądzić, że dla dużej części ankietowanych oceny tego rodzaju mają charakter raczej moralny niż polityczny. Dezaprobata zmiany przynależności politycznej jest najsilniejsza wśród mieszkańców wsi i małych miast (do 20 tys. ludności) oraz wśród osób starszych (powyżej 55 roku życia) i w wieku od 35 do 44 lat. Oceny te wyraźnie różnicuje stosunek do praktyk religijnych - im częstsze deklarowane uczestnictwo w praktykach religijnych, tym większe potępienie dla tego kroku. W grupach społeczno-zawodowych najbardziej krytyczni w tym względzie są robotnicy, rolnicy oraz emeryci.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Były kandydat na prezydenta Andrzej Olechowski, a także marszałek Sejmu Maciej Piączyński z Akcji Wyborczej "Solidarność" oraz Donald Tusk z Unii Wolności postanowili utworzyć nowe ugrupowanie polityczne - Platformę Obywatelską. Przyłączają się do nich niektórzy znani politycy z AWS i UW. Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania tego ugrupowania lub ruchu politycznego za korzystną czy też niekorzystną dla **osób takich jak Pan(i)**?

(%)

	Raczej korzystną	Raczej niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	10	50	19	1076
Płeć					
Mężczyźni	24	11	52	13	509
Kobiety	17	10	48	25	566
Wiek					
18-24 lat	25	11	34	29	153
25-34	23	6	52	19	190
35-44	23	10	53	14	198
45-54	18	9	56	17	225
55-64	22	12	49	17	125
65 lat i więcej	14	14	51	22	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	9	51	23	397
Miasto do 20 tys.	11	12	52	24	139
20-100 tys.	20	9	53	18	192
101-500 tys.	28	12	45	15	216
501 tys. i więcej mieszk.	30	10	46	14	132
Wykształcenie					
Podstawowe	11	11	51	26	284
Zasadnicze zawodowe	19	11	51	20	321
Średnie	24	10	50	16	376
Wyższe	39	5	44	12	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	41	3	39	16	57
Prac. umysł. niż. szczebla	21	6	56	17	108
Pracownicy fiz.- umysł.	20	7	45	27	85
Robotnicy wykwalifikowani	18	8	61	14	105
Robotnicy niewykwalifik.	13	18	49	20	31
Rolnicy	18	16	51	15	49
Pracujący na własny rach.	45	4	39	12	50
Bierni zawodowo					
Renciści	11	12	55	22	124
Emeryci	17	14	51	17	211
Uczniowie i studenci	31	18	26	25	75
Bezrobotni	15	6	55	24	122
Gospodynie domowe i inni	17	9	50	24	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	22	11	50	17	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	17	13	43	27	86
sekt. pryw. poza rolnict.	30	5	50	15	213
prywatnym gosp. rolnym	20	8	55	17	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	13	9	51	26	165
276-399	20	11	57	12	107
400-549	17	10	56	17	239
550-799	17	13	52	17	147
Powyżej 799 zł	32	13	41	14	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	11	52	21	345
Średnie	18	11	52	19	487
Dobre	31	8	43	18	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	17	43	23	52
Raz w tygodniu	23	9	47	21	578
1-2 razy w miesiącu	12	11	58	19	164
Kilka razy w roku	21	9	56	14	186
W ogóle nie uczestniczy	24	9	46	21	95
Poglądy polityczne					
Lewica	17	12	61	11	313
Centrum	24	9	50	17	287
Prawica	32	11	43	14	252
Trudno powiedzieć	9	8	42	40	222

Tabela 2. Byli kandydat na prezydenta Andrzej Olechowski, a także marszałek Sejmu Maciej Płażyński z Akcji Wyborczej "Solidarność" oraz Donald Tusk z Unii Wolności postanowili utworzyć nowe ugrupowanie polityczne - Platformę Obywatelską. Przyłączają się do nich niektórzy znani politycy z AWS i UW. Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania tego ugrupowania lub ruchu politycznego za korzystną czy też niekorzystną dla **polskiego życia politycznego w ogóle?**

(%)

	Raczej korzystną	Raczej niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	20	20	23	1076
Płeć					
Mężczyźni	41	22	21	17	509
Kobiety	34	19	18	29	566
Wiek					
18-24 lat	35	14	20	31	153
25-34	42	17	24	17	190
35-44	41	19	21	19	198
45-54	37	22	21	21	225
55-64	34	27	13	25	125
65 lat i więcej	31	23	16	29	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	30	22	20	29	397
Miasto do 20 tys.	34	14	18	33	139
20-100 tys.	43	20	19	18	192
101-500 tys.	42	22	19	17	216
501 tys. i więcej mieszk.	44	19	22	14	132
Wykształcenie					
Podstawowe	23	21	19	37	284
Zasadnicze zawodowe	33	20	21	26	321
Średnie	45	19	21	15	376
Wyższe	61	20	14	5	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	60	24	7	9	57
Prac. umysł. niż. szczebla	45	17	29	9	108
Pracownicy fiz.- umysł.	27	15	30	27	85
Robotnicy wykwalifikowani	38	26	21	15	105
Robotnicy niewykwalifik.	21	26	22	30	31
Rolnicy	32	19	26	23	49
Pracujący na własny rach.	52	7	21	20	50
Bierni zawodowo					
Renciści	31	22	17	30	124
Emeryci	35	26	15	24	211
Uczniowie i studenci	41	17	9	33	75
Bezrobotni	33	14	21	32	122
Gospodynie domowe i inni	37	19	19	26	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	41	23	23	13	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	35	27	19	20	86
sekt. pryw. poza rolnict.	44	15	24	18	213
prywatnym gosp. rolnym	30	20	22	29	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	30	21	21	28	165
276-399	34	21	26	19	107
400-549	35	21	19	25	239
550-799	37	20	20	22	147
Powyżej 799 zł	51	20	13	15	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	21	22	28	345
Średnie	37	23	18	22	487
Dobre	48	13	20	19	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	35	27	11	27	52
Raz w tygodniu	39	21	17	23	578
1-2 razy w miesiącu	26	19	29	26	164
Kilka razy w roku	39	18	24	18	186
W ogóle nie uczestniczy	41	16	16	27	95
Poglądy polityczne					
Lewica	36	24	24	17	313
Centrum	40	23	20	18	287
Prawica	53	21	14	12	252
Trudno powiedzieć	18	11	20	52	222

Tabela 3. Byli kandydat na prezydenta Andrzej Olechowski, a także marszałek Sejmu Maciej Płażyński z Akcji Wyborczej "Solidarność" oraz Donald Tusk z Unii Wolności postanowili utworzyć nowe ugrupowanie polityczne - Platformę Obywatelską. Przyłączają się do nich niektórzy znani politycy z AWS i UW. Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania tego ugrupowania lub ruchu politycznego za korzystną czy też niekorzystną dla **polskiej prawicy**?

(%)

	Raczej korzystną	Raczej niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	32	14	27	1076
Płeć					
Mężczyźni	30	37	14	19	509
Kobiety	25	27	14	34	566
Wiek					
18-24 lat	26	23	17	34	153
25-34	30	33	12	24	190
35-44	27	36	15	22	198
45-54	25	31	18	26	225
55-64	31	39	6	24	125
65 lat i więcej	25	30	10	34	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	32	12	33	397
Miasto do 20 tys.	21	22	20	36	139
20-100 tys.	33	31	17	19	192
101-500 tys.	29	37	13	20	216
501 tys. i więcej mieszk.	33	35	9	23	132
Wykształcenie					
Podstawowe	20	28	14	38	284
Zasadnicze zawodowe	21	33	17	30	321
Średnie	33	35	13	19	376
Wyższe	50	28	7	14	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	46	39	5	10	57
Prac. umysł. niż. szczebla	35	37	9	18	108
Pracownicy fiz.- umysł.	21	28	25	26	85
Robotnicy wykwalifikowani	29	43	14	14	105
Robotnicy niewykwalifik.	9	25	10	55	31
Rolnicy	19	32	20	29	49
Pracujący na własny rach.	37	33	11	19	50
Bierni zawodowo					
Renciści	22	35	11	32	124
Emeryci	30	30	11	29	211
Uczniowie i studenci	26	21	14	38	75
Bezrobotni	24	22	17	37	122
Gospodynie domowe i inni	19	36	20	24	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	30	36	15	19	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	28	38	12	22	86
sekt. pryw. poza rolnict.	30	34	12	23	213
prywatnym gosp. rolnym	20	31	19	30	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	22	28	19	31	165
276-399	24	33	20	23	107
400-549	31	31	10	28	239
550-799	24	37	12	26	147
Powyżej 799 zł	35	38	10	17	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	25	31	16	29	345
Średnie	27	34	13	27	487
Dobre	31	29	13	26	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	31	4	38	52
Raz w tygodniu	27	34	14	26	578
1-2 razy w miesiącu	22	29	19	29	164
Kilka razy w roku	29	32	13	27	186
W ogóle nie uczestniczy	36	26	12	26	95
Poglądy polityczne					
Lewica	29	41	13	16	313
Centrum	26	34	16	24	287
Prawica	40	32	9	19	252
Trudno powiedzieć	11	16	16	56	222

Tabela 4. Byli kandydat na prezydenta Andrzej Olechowski, a także marszałek Sejmu Maciej Płażyński z Akcji Wyborczej "Solidarność" oraz Donald Tusk z Unii Wolności postanowili utworzyć nowe ugrupowanie polityczne - Platformę Obywatelską. Przyłączają się do nich niektórzy znani politycy z AWS i UW. Czy uważa Pan(i) inicjatywę powołania tego ugrupowania lub ruchu politycznego za korzystną czy też niekorzystną dla **polskiej lewicy**?

	(%)				
	Raczej korzystną	Raczej niekorzystną	Bez znaczenia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	30	20	30	1076
Płeć					
Mężczyźni	26	33	18	23	509
Kobiety	15	27	22	36	566
Wiek					
18-24 lat	17	25	20	37	153
25-34	20	28	23	30	190
35-44	24	30	22	24	198
45-54	19	30	24	27	225
55-64	20	37	17	25	125
65 lat i więcej	19	30	14	37	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	25	19	37	397
Miasto do 20 tys.	14	26	20	40	139
20-100 tys.	22	31	25	22	192
101-500 tys.	17	43	18	22	216
501 tys. i więcej mieszk.	30	25	23	22	132
Wykształcenie					
Podstawowe	17	21	18	44	284
Zasadnicze zawodowe	18	31	18	33	321
Średnie	22	34	23	21	376
Wyższe	28	35	24	12	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	41	30	18	11	57
Prac. umysł. niż. szczebla	28	28	26	18	108
Pracownicy fiz.- umysł.	26	12	32	30	85
Robotnicy wykwalifikowani	26	38	14	23	105
Robotnicy niewykwalifik.	6	23	16	55	31
Rolnicy	20	37	19	25	49
Pracujący na własny rach.	27	38	12	23	50
Bierni zawodowo					
Renciści	12	31	21	35	124
Emeryci	19	32	16	32	211
Uczniowie i studenci	10	34	13	43	75
Bezrobotni	13	24	22	42	122
Gospodynie domowe i inni	14	27	38	20	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	25	28	25	22	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	28	37	11	25	86
sekt. pryw. poza rolnict.	24	27	23	26	213
prywatnym gosp. rolnym	20	33	20	27	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	15	24	26	35	165
276-399	22	30	26	22	107
400-549	17	32	17	33	239
550-799	20	33	20	28	147
Powyżej 799 zł	29	36	19	16	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	17	30	22	31	345
Średnie	21	30	19	30	487
Dobre	23	30	20	27	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	28	14	39	52
Raz w tygodniu	21	31	19	29	578
1-2 razy w miesiącu	19	27	23	31	164
Kilka razy w roku	15	30	22	33	186
W ogóle nie uczestniczy	24	25	25	27	95
Poglądy polityczne					
Lewica	25	29	28	18	313
Centrum	19	34	20	28	287
Prawica	25	40	14	21	252
Trudno powiedzieć	8	14	19	59	222

Tabela 5. Jak Pan(i) ocenia polityków, którzy odchodzą od swoich dotychczasowych partii i przystępują do Platformy Obywatelskiej? Czy polityków takich ocenia Pan(i): 1 - pozytywnie, bo świadczy to o ich elastyczności i chęci realizowania nowego programu politycznego; 2 - negatywnie, bo świadczy to o ich nieelojalności i braku wytrwałości w osiąganiu celów politycznych w partiach, do których dotychczas należeli

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	44	22	1076
Płeć				
Mężczyźni	36	46	18	509
Kobiety	30	43	27	566
Wiek				
18-24 lat	37	38	26	153
25-34	43	38	18	190
35-44	36	49	14	198
45-54	30	42	28	225
55-64	32	49	19	125
65 lat i więcej	22	50	29	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	48	27	397
Miasto do 20 tys.	31	40	29	139
20-100 tys.	38	47	15	192
101-500 tys.	41	39	20	216
501 tys. i więcej mieszk.	42	42	16	132
Wykształcenie				
Podstawowe	23	42	35	284
Zasadnicze zawodowe	31	47	22	321
Średnie	38	45	17	376
Wyższe	51	39	9	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	59	33	8	57
Prac. umysł. niż. szczebla	40	42	18	108
Pracownicy fiz.- umysł.	37	33	29	85
Robotnicy wykwalifikowani	35	52	13	105
Robotnicy niewykwalifik.	21	60	19	31
Rolnicy	29	53	18	49
Pracujący na własny rach.	42	48	10	50
Bierni zawodowo				
Renciści	28	41	31	124
Emeryci	23	50	27	211
Uczniowie i studenci	44	35	22	75
Bezrobotni	30	41	29	122
Gospodynie domowe i inni	33	48	19	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	35	48	16	178
spółce właścicieli	30	47	23	86
prywatnych i państwa	43	42	15	213
sekt. pryw. poza rolnict.	42	44	15	66
prywatnym gosp. rolnym	29	44	28	66
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	23	53	24	165
276-399	35	48	17	107
400-549	30	47	23	239
550-799	29	51	20	147
Powyżej 799 zł	43	40	17	157
Ocena własnych war. mater.				
Złe	29	47	24	345
Średnie	30	46	24	487
Dobre	45	38	17	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	53	25	52
Raz w tygodniu	32	47	20	578
1-2 razy w miesiącu	29	42	29	164
Kilka razy w roku	37	38	25	186
W ogóle nie uczestniczy	45	37	18	95
Poglądy polityczne				
Lewica	33	52	15	313
Centrum	35	49	16	287
Prawica	43	43	14	252
Trudno powiedzieć	20	29	51	222